मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालानुसार खाजगी शैक्षणिक संस्थांचे प्रशासकीय नियंत्रण

महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय, क्रमांक ः संकीर्ण २००३/(१४०/२००३)/तांशि-१ मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२ दिनांक ः १६ एप्रिल, २००३

प्रस्तावना : टी. एम. ए. पै फौन्डेशन व इतर विरुध्द कर्नाटक राज्य व इतर यांनी मा. सर्वोच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आलेल्या याचिका क्रमांक : ३१७/१९९३ च्या संदर्भात मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या ११ न्यायाधिशांच्या खंडपीठापुढे सुनावणी होऊन दिनांक : ३१ ऑक्टोबर, २००२ रोजी सर्वोच्च न्यायालयाने निकाल दिला आहे. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने सर्वंकष विचार करुन धोरण ठरविण्यासाठी मंत्रिमंडळ उपसमितीची स्थापना करण्यात आली होती. मंत्रिमंडळ उपसमितीने या संदर्भात वेळोवेळी शिक्षणाशी संबंधित सर्व घटकांबरोबर चर्चा करुन त्याचा अहवाल मंत्रिमंडळासमोर दिनांक २१ मार्च २००३ रोजी सादर केला. अहवालातील शिफारशीच्या अनुषंगाने मंत्रिमंडळाच्या दिनांक २४ मार्च, २००३ रोजी झालेल्या बैठकीत याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेतलेला आहे.

शासन निर्णय : खाजगी शैक्षणिक संस्थांचे प्रशासकीय नियंत्रण खालील प्रमाणे राहील :-

- (अ) सर्व खाजगी विना अनुदानित संस्थांसाठी (अल्पसंख्यांकाच्या शैक्षणिक संस्थांसह) प्रशासकीय नियंत्रण हे शैक्षणिक संस्था स्तरावर राहील. मात्र हे नियंत्रण ठेवतांना विद्यापीठ अनुदान आयोग, ए.आय.सी.टी.ई., फार्मसी कौन्सिल ऑफ इंडिया, कौन्सिल ऑफ आर्किटेक्चर, , एन.सी.टी.ई. इत्यादी संस्थांनी ठरवून दिलेल्या शैक्षणिक गुणवत्तेचे तसेच इतर प्रशासकीय नियमांचे पालन त्यांना करावे लागेल.
- (ब) सर्व खाजगी अनुदानित संस्थांसाठी (अल्पसंख्यांकाच्या शैक्षणिक संस्थांसह) प्रशासकीय नियंत्रण हे संस्थांचे राहील. मात्र हे नियंत्रण ठेवतांना विद्यापीठ अनुदान आयोग, ए.आय.सी.टी.ई., फार्मसी कौन्सिल ऑफ इंडिया, कौन्सिल ऑफ आर्किटेक्चर, , एन.सी.टी.ई. इत्यादी संस्थांनी ठरवून दिलेल्या शैक्षणिक गुणवत्तेचे तसेच इतर प्रशासकीय नियमांचे पालन त्यांना करावे लागेल. तसेच शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित होणा-या मार्गदर्शक तत्वांचे पालन

तसच शासनाकडून वळावळा निगामत हाणा-या मागदशक तत्वाच पालन संस्थांना करावे लागेल. (क) शैक्षणिक संस्थाचे शुल्क नियमन करण्यासाठी स्थापन करण्यांत आलेल्या प्राधिकरणाकडून शैक्षणिक संस्थांनी आपल्या सर्व अभ्यासक्रमांचे शुल्क प्रमाणित करून घ्यावेत .

हे आदेश उच्च व तंत्र शिक्षण विभागा अंतर्गत येणा-या सर्व शैक्षणिक संस्थांना लागू राहतील.

हे आदेश सन २००३-२००४ या शैक्षणिक वर्षापासून अंमलात येतील. महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र. ह. क्षिरसागर) सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १. मा. कुलपती व राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन मलबार हिल, मुंबई,
- २. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण महाराष्ट्र राज्य, पुणे ,
- ३. शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ४. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (सर्व संबंधीत संस्थांना संचालनालयामार्फत)
- ५. संचालक, (व्यवसाय शिक्षण) ,व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
- ६. संचालक, (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
- ७. संचालक , (कला), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ८. मा. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे,
- ९. मा. कुलसचिव, सर्व विद्यापीठे,
- १०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर,
- ११. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर,
- १२. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण / तंत्र शिक्षण,
- १३. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- १४. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- १५. मा. मंत्र्यांचे /राज्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहाय्यक,
- १६. मा.मुख्यसचिव यांचे अवर सचिव,
- १७. सचिव, वैद्यकीय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १८. सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १९. सचिव, कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २०. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २१. सचिव , आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २२. सर्व मंत्रालयीन विभाग
- २३. उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातील सर्व कार्यासने,
- २४. निवड नस्ती तांशि-१